

GAZETA LUBELSKA

NIEZALEŻNE PISMO DEMOKRATYCZNE

Lublin, poniedziałek 13 sierpnia 1945 r.

Nr 171

Sprawa kapitulacji Japonii

LONDYN, 12. VIII. — Główna kwatery wojsk brytyjskich ostrzega, że nawet po całkowitej kapitulacji Japonii opór wojsk japońskich może potrwać jeszcze przez czas dłuższy.

Gabinet japoński jednogłośnie uchwalił kapitulację

NOWY JORK, 12. VIII. — Ministerstwo Spraw Wojskowych USA podaje, że według japońskiej agencji decyzja kapitulacji zapadła jednogłośnie na posiedzeniu całego gabinetu, trwającego od czwartku do piątku.

Gen. Mac Arthur kontynuuje działania wojenne na Dalekim Wschodzie

LONDYN, 12. VIII. — Alianckie siły lotnicze pozostające pod dowództwem gen. Mac Arthura kontynuują działania wojenne, pomimo wniesionej prośby przez Japonię zawarcia pokoju.

Działania wojenne przeciwko Japonii trwają nadal

LONDYN, 12. VIII. — Oficjalny komunikat wojenny brytyjskiej kwatery głównej, wydany 11 sierpnia o godz. 12 stwierdza, że działania wojenne przeciwko wojskom japońskim trwają nadal. W chwili obecnej sprawę kapitulacji Japonii rozstrzygnąć muszą rządy i dyplomaci.

Prasa japońska wzywa naród do spokoju

LONDYN, 12. VIII. — Dzienniki japońskie wzywają naród do zachowania spokoju w ciężkiej chwili. Gazeta „Jomiwru Hochi” pociesza Japończyków, aby nie poddawali się rozpacz, ale pokładali nadzieję w tradycyjnej kulturze japońskiej, dzięki której naród potrafi wyrwać się z upadku.

LONDYN, 12. VIII. — Japoński minister spraw zagranicznych Togo w 6 godzin po wysłaniu noty sprzymierzonych został przyjęty przez cesarza.

Radość z powodu szybkiego zakończenia wojny

LONDYN, 11. VIII. Jeżeli chodzi o pozostawienie władzy suwerennej Japonii, zdania opinii publicznej w Wielkiej Brytanii są podzielone. Jedni twierdzą, że cesarz jest człowiekiem słabym, który uległ naciskowi kół wojskowych. Uwolniony jednak od złych wpływów potrafi współpracować z państwami sprzymierzonymi.

„Daily Herald” pisze, że zachowanie władzy cesarza może przynieść sprzymierzonym korzyści polityczne, po jego bowiem ustąpieniu Japonia mogłaby pogrążyć się w anarchii, która byłaby podatnym gruntem raczej pod odrodzenie faszyzmu, aniżeli powstania demokracji.

Poza tym cesarz jest jednym człowiekiem, którego rozkaz o kapitulacji będzie przyjęty przez wszystkie oddziały wojskowe.

„Daily Telegraph” pisze, że należy przyjąć ofertę Japonii, ponieważ bezwzględna kapitulacja pozwoli siłą rzeczy rozstrzygnąć aliancom, w jaki sposób mają postąpić.

„New Chronicle” pisze, że wszystkie naro-

LONDYN, 12. VIII. — Z Waszyngtonu donoszą, że żołnierze brytyjscy i amerykańscy na Dalekim Wschodzie są informowani o wszystkich wydarzeniach przez radiostacje na Honolulu, w Indiach i Birmie.

Francja domaga się prawa głosu w sprawie kapitulacji Japonii

BERNO, 12. VIII. — Ambasador francuski w Waszyngtonie p. Bonnet przesłał na ręce podsekretarza stanu Byrsa pismo, w którym Francja domaga się dopuszczenia jej do rozmów w sprawie kapitulacji Japonii. Motywując swoje żądanie tym, że Francja przez cały czas pozostawała w stanie wojny z Japonią.

Przedstawiciel amerykańskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych oświadczył, że rządy Holandii, Włoch, Kanady i Brazylii będą informowane o przebiegu rozmów z Japonią. Francja zajmie odpowiednie miejsce na konferencji pokojowej, w sprawie zaś Indochin będzie informowana.

Najwyższe odznaczenia rumuńskie przyznane oficerom radzieckim

MOSKWA, 12. VIII (Tass). Z Budapesztu donoszą, że wielu oficerów sowieckich zostało oznaczonych najwyższymi odznaczeniami rumuńskimi.

Program pracy parlamentu brytyjskiego

LONDYN, 12. VIII. W kołach politycznych Londynu utrzymują, że w dniach 22 i 23 sierpnia rząd wnieśnie na porządek dzienny parlamentu sprawę ratyfikacji Statutu Organizacji Narodów Zjednoczonych. Kilka tygodni później rząd będzie musiał podjąć decyzję w sprawie umowy Breston Woods, która została niedawno ratyfikowana przez kongres amerykański. Przy tej sposobności prasę przypomina pogląd wypowiedziany przez min. Bevena w Izbie Gmin w umowie Breston Woods w którym wyraził swoje krytyczne nastawienie wobec tej umowy, opierającej się na parytecie złota. Nastawienie Bevena podzielił jego partia, która głosi hasło oparcia produkcji na wydajności sił ludzkich nie zaś na kombinacjach finansowych. Partia Pracy dąży do oparcia polityki przemysłowej W. Brytanii na wolnym względnie wymiennym handlu, na podstawie umów międzynarodowych, występuje zaś przeciw handlowi na kredyt. Labourysty pragnęliby oprzeć eksport do W.

dy świata muszą oddać cześć sztandarowi chińskiemu. Bowiem naród ten najdłużej walczył z Japonią i poniósł najcięższe straty.

LONDYN, 11. VIII. Ludność Związku Radzieckiego z radością przyjęła wiadomość o kapitulacji Japonii. Jutro ma się odbyć w Moskwie parada wojskowa.

LONDYN, 11. VIII. Koła watykańskie wyraziły swoje zadowolenie i radość z powodu możliwości szybkiego zakończenia wojny.

Wojna na Dalekim Wschodzie

LONDYN, 12. VIII (BBC). Lotnictwo amerykańskie atakowało dzisiaj obiekty przemysłowe w Matsujama na Szikoku. Bombardowano oprócz tego miasta na wyspie Kiu-Sziu.

LONDYN, 12. VIII (BBC). — Radzieckie bombowce bombardowały zachodnią część Korei. Radzieckie bombowce floty pacyficznej zatopiły 11 japońskich statków transportowych w portach Korei. Armia radziecka

pod dowództwem marsz. Wasilewskiego posunęła się w głąb Mandżurii od strony wschodniej, północnej i zachodniej.

LONDYN, 12. VIII (BBC). Chińskie wojska stacjonujące w Kweyling usiłowały dotrzeć do ważnego pasa strategicznego w Sziunan.

LONDYN, 12. VIII. — 500 superfortec z Okinawy bombardowało zakłady przemysłowe na Kumamoto na Kiu-Sziu. Z odległości 300 km widoczne były dymy pożarów. Lotnictwo amerykańskie zatopiło 12 statków.

Gen. Eisenhower w Moskwie

LONDYN, 12. VIII. — Wczoraj przybył do Moskwy gen. Eisenhower w towarzystwie gen. Clay'a, J. Davin i syna swego Johna Eisenhowera. Na lotnisku gen. Eisenhower powiedział między innymi: „Jestem bardzo zadowolony, że mogę odwiedzić stolicę naszego sojusznika, który ramie w ramie ze Stanami Zjednoczonymi i Wielką Brytanią walczył o wyzwolenie Europy. Jako były komendant wojsk sprzymierzonych na zachodzie z radością witam w Moskwie moich towarzyszy, którzy tak dzielnie gromili Niemców. Jestem zachwycony serdecznym przyjęciem, z jakim spotkałem się tutaj”.

Gen. Eisenhower spotkał się z marsz. Zukowem i z gen. Antonowem. W rozmowach brali udział ambasador Stanów Zjednoczonych w Moskwie Harriman i ambasador brytyjski sir Archibald Kerr

czył, że rządy Holandii, Włoch, Kanady i Brazylii będą informowane o przebiegu rozmów z Japonią. Francja zajmie odpowiednie miejsce na konferencji pokojowej, w sprawie zaś Indochin będzie informowana.

Anglia szykuje się do obchodu dnia zwycięstwa nad Japonią

LONDYN, 12. VIII. — W związku z rychłym zakończeniem wojny z Japonią, zarząd miejski Londynu czyni przygotowania do obchodów i uroczystości. Przemówienia radiowe wygłosi król i premier. Możliwe, że królowa będzie także przemawiała. We wszystkich kościołach mają odbyć się nabożeństwa dzięk-

czynne, a dzwony będą bily na znak zwycięstwa. Aby umożliwić ludności dłuższe przebywanie na ulicach i zabawach zostanie przesunięta godzina policyjna. W dniu święta zwycięstwa odbędzie się rewia zwycięstwa.

LONDYN, 12. VIII. — „Sunday Picture” pisze, że jeżeli najbliższe godziny nie przyniosą kapitulacji, nastąpi ona w ciągu doby. Wobec tego należy się jutro liczyć z przerwaniem działań wojennych.

Wtorek i środa zostaną ustanowione świętem zwycięstwa.

Posel Syrii w ZSRR

MOSKWA, 12. VIII. — Posel syryjski w ZSRR Hair el Huri był wczoraj po raz pierwszy przyjęty przez komisarza ludowego spraw zagranicznych Molotowa

Na konferencji UNRRA

NOWY JORK, 12. VIII. — Na konferencji UNRRA w Londynie wygłosił przemówienie przedstawiciel Wielkiej Brytanii min. Noel Baker. Oświadczył on, że UNRRA rozciągnie swą działalność na okres 10 lat, aby zabezpieczyć Europę przed głodem, który może wprowadzić zamieszki. Celem UNRRA nie jest okazywanie litości lub nagrodzenia poświęcenia ludów Europy, lecz odbudowa zrujnowanych gospodarczo krajów, które bez pomocy z zewnątrz nie mogą wrócić do równowagi. Do końca sierpnia organizacja ta dostarczy Europie co najmniej 2 miliony ton towarów. Plan pracy na najbliższą przyszłość przewiduje 12 milionów ton towarów. Przedstawiciel Stanów Zjednoczonych Clayton za-

znaczył, że pomoc USA i Wielkiej Brytanii nie może w żaden sposób zaspokoić wszystkich potrzeb Europy. Narody wyzwolone muszą wrócić do pracy produktywnej, aby móc własnym wysiłkiem i kosztem odbudować, w granicach możliwości, swe życie gospodarcze.

Fiński min. spraw zagranicznych w Moskwie

MOSKWA, 12. VIII (Tass). Do Moskwy przybył drugi minister spraw zagranicznych Finlandii Swentu, przyjęty został przez komisarza Molotowa, z którym odbył konferencję.

Wielce towarzystwa fińsko-radzieckiego w Helsinkach

LONDYN, 12. VIII. — 9 sierpnia br. odbył się w Helsinkach wiec Towarzystwa Przyjaźni Fińsko - Radzieckiej. Udział wzięło 30.000 osób. Uchwalono rezolucję, w której domagano się wydania pod sąd zbrodniarzy wojennych.

Traktat handlowy między Szwajcarią a Włochami

RZYM, 12. VIII. — W dniu 11 bm. podpisano traktat handlowy między Szwajcarią a Włochami, mocą którego Szwajcaria udzieliła Włochom kredytu w wysokości 80 milionów franków.

Prokurator żąda kary śmierci dla Petaina

PARYŻ, 12. VIII (Tass). Na zakończenie pierwszej części procesu Petaina wygłosił mowę główny prokurator Marneau, który zakończył mowę słowami: „Żądam kary śmierci dla tego, kto śmie nazywać się marszałkiem Petainem”.

Powrót amerykańskich łodzi podwodnych

WASZYNGTON, 12. VIII. — 8 amerykańskich łodzi podwodnych powróciło do portu po wypadzie na bazy japońskie podczas którego zniszczono 46 okrętów japońskich.

Wywiad z prof. Haroldem Lasky

PARYŻ, 12. VIII. — Przewodniczący Komitetu Wykonawczego Partii Pracy prof. H. Lasky przybył do Paryża, aby wziąć udział w kongresie francuskiej Partii Socjalistycznej. Prof. Lasky oświadczył korespondentowi francuskiemu, że rząd Partii Pracy nie udzieli po-

parcia żadnym rządom, które nie wyrażają woli narodu. Prof. Lasky wyraził ubolewanie za rząd francuski zamierza nawiązać stosunki gospodarcze z Hiszpanią i oświadczył, że ustosunkowanie nowego rządu brytyjskiego do Grecji ulega zasadniczej zmianie.

Kalendarzyk

Dziś: Hipolita
Jutro: Euzebiusza

WAŻNIEJSZE TELEFONY

- Pogotowie ratunkowe 22-73
- Straż ogniowa 11-11
- Pogotowie elektryczne przy Elektrowni Miejskiej 19-61
- Warsztaty wodociągowe i kanalizacyjne . . . 21-42

KOMISARIATY MILICJI OBYWATELSKIEJ

- Dyżurny Komendy Miasta M. O. . . . . tel. 23-83
- I Zielona 3 . . . . . tel. 21-91
- II Lubartowska 38 . . . . . tel. 24-26
- III 1-go Maja 4b . . . . . tel. 24-27
- IV Krak. Przedm. 57 . . . . . tel. 14-14

DYŻURY APTEK

Haberlau — Krak. Przedm. 27; Semadeni — Rynek 2; Kasperka — Bychawska 42.

Teatr i kino

TEATR MIEJSKI. Dziś i codziennie ciesząca się niesłabnącym powodzeniem, znakomicie grają przez cały zespół z I. Malkiewicz i J. Kondratem — 3 aktowa sztuka „Artyści”.

Dyrekcja Teatru Miejskiego podaje do wiadomości PT. Publiczności, że od poniedziałku dnia 13 bm. przedstawienia w Teatrze Miejskim rozpoczynają się będą o godz. 18.30.

TEATR DOMU ŻOŁNIERZA

Dziś i codziennie wystawia wesołą rewijkę pt.: „Na przednówku”, pióra B. Broka i J. Jurandota z muzyką St. Rembowskiemu i R. Schreitera.

KINO „APOLLO” od poniedziałku 13 sierpnia br. wyświetla reportaż produkcji sowieckiej pt.: „Konferencja Krymska” oraz film dokumentalny pt.: „Od Wisły po Odrę”. Nadprogram „Polska Kronika Filmowa Nr. 19”. Początek seansów o godz. 15, 17 i 19 — w niedzielę i święta dodatkowo seans o godz. 13.

KINO „BALTYK” od poniedziałku 13 sierpnia br. wyświetla wzruszający dramat produkcji amerykańskiej pt.: „Trzech Przyjaciół”. W rolach głównych: Robert Taylor, Robert Montgomery, Franchoise Tone. Nadprogram specjalny reportaż pt.: „Przyjazd Rządu Jedności Narodowej do Warszawy”. Początek seansów o godz. 15, 17 i 19 — w niedzielę i święta dodatkowo seans o godz. 13.

KINO „RIALTO” od poniedziałku 13 sierpnia br. wyświetla wspaniały film historyczny polskiej produkcji „Barbara Radziwiłłówna”. W roli głównej: Jadwiga Smosarska, Witold Zacharewicz, Lena Zelihowska. Nadprogram: „Polska Kronika Filmowa Nr. 18”. Początek seansów o godzinie: 3, 15, 17 i 19 — w niedzielę i święta o godz. 11.

LUCYNA SZCZEPAŃSKA w „APOLLO”

Dziś, tj. poniedziałek dnia 13 bm. wystąpi po raz ostatni znakomita primadonna opery i operetki, znana pod mianem „Słowika Warszawy” — Lucyna Szczepańska w swoim doborowym repertuarze.

Obok tej świetnej śpiewaczki, wystąpi znany szerokiej publiczności lubelskiej — Zbigniew Raniec — wykonawca lekkich i nastropowych pieśni.

Poza tym jako wirtuoz-pianista, który zjednął sobie u publiczności lubelskiej duże uznanie, wystąpi Czesław Kaczyński.

Ze względu na wielkość sali „Apollo” ceny miejsc zmniejszone. Bilety nabyć można bez dopłaty w cukierni Semadeniego.

Ze sportu

WKS „PODCHORĄŻAK” — KS MILICJI OB. 3:2 (1:1).

Klub Sportowy Milicji Obywatelskiej w spotkaniu z KS „Podchorążak” pokazał żywą i ciekawą grę. Gra miała wiele emocjonujących momentów. Piłka szybko przerywana od jednej do drugiej bramki stwarzała wiele niebezpiecznych momentów dla obu drużyn. Poziom duży równy, czego najlepszym dowodem jest stosunek strzelonych bramek.

O NASZYCH ASACH

Wajsówna po sześciolatniej przerwie na zawodach o mistrzostwo Łodzi rzuciła dyskiem 35 m. Hebda, znany tenisista na meczu Kraków — Łódź wygrał trzy spotkania z krakowiakami.

Karolak, wschodząca gwiazda pięcioboja poległa ciężej bohaterską podług powstania.

Noji, znakomity biegacz długostansowy przebywał w Oświęcimiu, a następnie został rozstrzelany przez Niemców w 1941 r.

Uchwały komisji porozumiewawczej Stronnictw Demokratycznych

WARSZAWA, 12. VIII. Komisja Porozumiewawcza stronnictw demokratycznych przy udziale ob. Mikołajczyka, Kiernika i Drzewieckiego z ramienia PPR, ob. Szwabego i Cyrankiewicza z ramienia PPS, ob. Rzymowskiego, Chaima z ramienia Stronnictwa Demokratycznego, odbyła posiedzenie w dniach 9 i 10 sierpnia b. r. Na posiedzeniach rozpatrywano cały szereg aktualnych spraw politycznych. Komisja porozumiewawcza przyjęła do wiadomości list ob. Popieła ze Stronnictwa Pracy, wskazujący na trudność osiągnięcia porozumienia z grupą ob. Felczaka z Bydgoszczy i postanowiła zaprosić ob. ob. Popieła i Felczaka na najbliższe posiedzenie w celu bardziej szczegółowego wyjaśnienia sprawy. Wobec ustalenia, że podczas wykonywania reformy rolnej miały miejsce poszczególne wypadki niezgodnego z ustawą rozparcelowania niektórych majątków, Komisja Porozumiewawcza wyraziła opinię, że chłop, który zagospodarował się na ziemi lub uzyskał tytuł własności nie może być w żadnym wypadku z ziemi usunięty, osoby zaś, których majątki zostały wbrew ustawie rozparcelowane winny otrzymać od państwa kompensatę. W związku ze zbyt powolnym tempem przesiedlania na ziemie zachodnie — Komisja Porozumiewawcza postanowiła wezwać wszystkie organizacje demokratyczne w terenie do ożywienia akcji przesiedleńczej i w szczególności do kierowania na Zachód z ramienia stronnictw najbardziej ideowego elementu. Komisja Porozumiewawcza uzgodniła, że dzień 15 sierpnia nie będzie obchodzony jako dzień święta tzw. „czynu chłopskiego”. Komisja postanowiła w 6-tą rocznicę napaści hitlerowskiej na Polskę wezwać organizacje stronnictw demokratycznych do urządzenia akademii w dniu 1 września. W szczególności Komisja uzgodniła pozytywny stosunek do inicjatywy zwolania w dniu 1 września w Warszawie zjazdu uczestników podziemnej walki zbroj-

nej przeciw okupacji hitlerowskiej w okresie od 1939 do 1945 roku. Komisja postanowiła wezwać wszystkie stronnictwa demokratyczne do masowego udziału w obchodach dnia spóldzielczości w dniu 30 września 1945 r.

Nowe zarządzenia Ministerstwa Poczty i Telegrafów

WARSZAWA, 11. VIII. W związku z wejściem w życie z dniem 5 b. m. uchwały Rady Ministrów w sprawie częściowego zniesienia w obrębie krajowym cenzury wojennej korespondencji, telegramów i rozmów telefonicznych, zniesiony został obowiązek przed stawiania zezwoleń rad narodowych na przeprowadzenie międzymiastowych rozmów telefonicznych. Niepotrzebne są również zezwolenia rad narodowych na prawo posiadania i używania telefonów. Instalowanie urządzeń telefonicznych nie podlega żadnym ograniczeniom w granicach możliwości technicz-

Na bezwodziu i błoto woda

Gdy przeszliczna jest pogoda
nęci plaża, nęci woda.
Lecz w basenie ludzi krocie
zamiaszt w wodzie — pływa w błocie.

Dary dzieci szwedzkich dla PCK.

Dzieci szwedzkie zorganizowały zbiórkę używanej odzieży, bielizny i butów na cele PCK. Ogółem przysłano do Polski 81 skrzyń z czego lubelski oddział otrzymał 41 skrzyń, a resztę PCK w Warszawie. Dary przyjęła komisja w następującym składzie: prof. M. Popławski (KUL), dr. S. Siengalewicz, prof. U. Curie Skłodowskiej, ks. Poddebniak, dekanat Kurii Biskupiej, ob. Wl. Kuszyk, delegat Rady Związków Zawodowych, ob. Szapiro, delegat Wój. Kom. Żydowskiego, ob. Wanda Czyżewska, delegatka Zarządu Miejskiego, ob. Maciej Piasecki, dyr. Banku Rolnego i ob. Różański, Sędzia Sądu Okr.

Pełnomocnik Zarządu Gł. PCK na Okręg Lubelski wyznacza komisję do której wchodzi przedstawiciele poszczególnych Wydziałów PCK i przedstawiciele społeczeństwa (razem 6 osób), rozpatruje podania w porządku alfabetycznym. Do dnia 31 lipca b. r. wpłynęło ich 857, z czego 57 zostało nie załatwionych z powodu wyjazdu petentów oraz rezultatu wywiadu. Wśród osób, których podania załatwiono jest 107 spalonych i poszkodowanych w Warszawie, 104 powracających z obozów koncentracyjnych, 55 inwalidów, 214 repatriantów i 320 osób poszkodowanych przez działania wojenne. Dary dzieci szwedzkie rozdzielone w następujących ilościach wg gatunków:

otrzymano wydział
1) bielizna sztuk 5362 3484
2) „ pościelowa ” 96 34
3) czapek 765 188
4) obuwie i kalosze 128 98

Polski Czerwony Krzyż przede wszystkim udziela pomocy: powracającym z obozów koncentracyjnych, byłym jeńcom, inwalidom, ewakuowanym, ludności bohaterkiej Warszawy i innym poszkodowanym przez wojnę.

Szczegółowe cyfrowe i opisowe komunikaty PCK Polskie Radio nadaje w każdej godzinie, poza tym wszystkim zainteresowanym udzieli wyjaśnień biuro PCK przy ul. Wyszyńskiego Nr. 5.

Kolonie wycieczkowe dla inwalidów już czynne

WARSZAWA. Na wykończeniu są już prace renowacyjne za ha osiedle inwalidzkiego w Gołotczyźnie koło Ciechanowa. Ogiemny dom wypoczynkowy, który może pomieścić 2.000 osób jest już gotowy na przyjęcie pierwszej partii inwalidów. W dniu 7 sierpnia br. wyjechał z Warszawy pierwsza grupa dzieci inwalidów wraz z oddziałem harcerzy, którzy korzystając z wycieczki w kolonij inwalidów, jednocześnie doprowadzą do ostatecznego porządku całe osiedle. W połowie września br. do Gołotczyzny wyjedzie pierwsza partia inwalidów. Równocześnie uruchomiono ośrodek parafelacyjny w Kraśniczej Woli w powiecie białymskim. Ośrodek ten przeznaczony jest wyłącznie dla dzieci inwalidów i sierot z obozów.

„SŁOWO O GRUNWALDZIE”

Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik” — 1945. Cena zł. 30.—

Od pięciu z górą wieków data 15 lipca 1410 roku jest symbolem polskiego zwycięstwa nad Niemcami, symbolem, który miał w sobie siłę krzepiącą naród w chwilach dla niego najtragiczniejszych. Dlatego w bieżącym roku pierwszą po wyzwoleniu rocznicę Grunwaldu obchodziliśmy tak uroczysto i z tak wielką radością.

Wyrazem nastroju, w jakim przeżywalismy 535-tą rocznicę Grunwaldzką jest piękne wydawnictwo zatytułowane: „Słowo o Grunwaldzie”. W niewielkiej książce Stanisław Lempicki zgromadził utwory sześciu pisarzy polskich, którzy na przestrzeni kilku wieków opiewali chwałę Grunwaldu. W ten sposób „Słowo o Grunwaldzie” stało się potężnym głosem polskiej literatury, głoszącej poprzez stulecia wielkość zwycięstwa nad Niemcami.

Na wstępie czytamy wspaniały fragment z „Historii Polskiej” Jana Długosza w przekładzie Karola Mecherzyńskiego. Długosz daje plastyczny opis bitwy grunwaldzkiej, który stał się klasycznym wzorem dla wszystkich późniejszych pieców Grunwaldu, nie wyłączając Matejki. „Staroswiecka pieśń o pruskiej porażce, która się stała za króla Jagiella Władysława” z r. 1510 w prostych słowach mówi o straszliwej klęsce Niemców i ma dziś wyjątkowo niezwykłej aktualności:

„Obóz, działa wszystkie wzięto.
Tak Niemcom pychę odjęto,
A łączuchy zgotowane
Na ich szyje wkładane”.

Z tej samej mniej więcej epoki pochodzi epicki poemat Jana z Wiślicy, rozlewający się szerokim nurtem historycznego opowiadania. Ponad poematem tego barda unosi się szum skrzydeł husarskich. I znowu wydaje się nam, że Jan z Wiślicy opowiada o dzisiejszej chwili, gdy pisze:

„Tak Germania zbyt dobrze pamięta okrutne
Ciosy i chociaż dawniej knuta plany butne
Przeciw Polsce, po klęsce jakby oniemiała
Z bojaźni...”

Ze „Śpiewów historycznych” Niemoewicza pochodzi fragment „Władysław Jagiello, który przez wiele pokoleń krzepił serca Polaków. I wreszcie — ostatni urywek poetycki — „Grunwald” Słowackiego z dramatu, zatytułowanego „Zawisza Czarny”. Romantyczna wizja poetycka zapelnia grunwaldzkie pole mistycznymi postaciami, z których na pier-

wszy plan wysuwa się potężny rycerz „większy od króla Litwina” — bohaterki zbawca króla Jagiella.

Książkę zamyka „Rozgrom Krzyżactwa” z „Krzyżaków” Sienkiewicza. Z zapartym tchem odczytujemy dziś ten wspaniały fragment sienkiewiczowskiej prozy, która na tle obecnej chwili trafia do najgłębszych pokładów uczuć narodowych.

„I nie tylko przeniewierczy Zakon Krzyżacki leżał oto pokotem u stóp króla, ale cała potęga niemiecka, zalewająca dotychczas jak fala nieszczęsne krainy słowiańskie, rozbijała się w tym dniu odkupienia o pierś polską”.

„Słowo o Grunwaldzie” jest niezwykle wartościową pozycją wśród dotychczasowych wydawnictw „Czytelnika” — „Przedślowie”, podane w pięknej literackiej formie przed każdym utworem, wprowadza w jego treść nawet mało przygotowanego pod względem literackim czytelnika, dzięki czemu książka ta niewątpliwie spełni swoje zadanie wśród najszerszych mas społeczeństwa.

Podkreślić należy wysoki poziom szaty zewnętrznej. W tekście umieszczono szereg ilustracji: fragment „Grunwaldu” Jana Matejki, pomnika grunwaldzkiego w Krakowie oraz podobizny chorągwi, zdobytych na Prusakach.
Z. K. M.

Najlepsze filmy sowieckie zobaczymy niebawem w Polsce

WARSZAWA. Wydział Kinofikacji Ministerstwa Informacji i Propagandy, zakontraktował dla kin w Polsce szereg czołowych filmów najnowszej produkcji radzieckiej. Tak więc przede wszystkim pójdzie głosny film „Nr. 217” wyświetlany obecnie w Anglii, Francji i Czechosłowacji. Treścią filmu są dzieje młodej dziewczyny rosyjskiej, wywiezionej na przymusowe roboty do Niemiec.

czy bohaterka filmu młoda, przedwcześnie osiwiała dziewczyna.

Akeja filmu ukazująca nam pozafrontowe życie cywilne Niemców, utwierdza nas w przekonaniu, że nie tylko gestapo czy SS miały swoje „Majdanki” i krematoria, nie tylko „uczni profesorowie” swoje stacje doświadczalne. Każdy przeciętny „szary Niemiec” stosował z zasady na swoim odcinku przykład z gór, miał swoje „zwierzę”, grzebał i torturował. „Dziś w każdym domu niemieckim znajduje się morderca” — tym zdaniem koń-

Dalej zobaczymy film „Kurhan Malachowski”, wspaniałą epopeę bohaterstwa, której akcja rozgrywa się na spienionych falach morza Czarnego i w wielkim porcie Sewastopola. Bohaterami filmu są marynarze. Realizował ten film reżyser Dorobiancki, a muzykę i szereg piosenek marynarskich skomponował Balanciwadze. W rolach głównych: Mikołaj Kriuczukow i M. Pastachowa. Miłośnicy filmu muzycznego zobaczą piękny film „Trzewiczki” z muzyką P. J. Czaikowskiego, według powieści nieśmiertelnego Gogola. „Noe przed Bożym Narodzeniem”. Poza najświetniejszymi artystami z laureatem premii Stalina G. Bolszakowem na czele, w „Trzewiczkach” udział bierze orkiestra i chór Wielkiego Teatru w Moskwie.

Redakcja i Administracja Lublin, ul. 3 Maja 4, tel.: Redaktor naczelny 35-30. Sekretarz odnow. 26-59. Sekretariat Redakcji 21-08. Dyrekcja 36-40. Buch 25-88. Węzł. Organizacyjny 36-38. Korespondent 35-85. Księgarnia „Czytelnika” 25-87. Rekopisów Redakcja nie zwraca.